

СТАНОВИЩЕ

Относно дисертационния труд на д-р Венеция Цветкова Божанова

на тема“ ПРОУЧВАНЕ НА СЕРУМНО НИВО НА 25-ОН-ВИТАМИН Д И ОТРАЖЕНИЕТО МУ ВЪРХУ КАЛЦИЕВО - ФОСФОРНАТА ОБМЯНА И КОСТНИЯ МЕТАБОЛИЗЪМ НА ДЕЦА С ИДИОПАТИЧЕН НЕФРОТИЧЕН СИНДРОМ „за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, в област на висше образование: „Здравеопазване и спорт“, шифър 7.1, професионално направление : “Медицина“, научна специалност: “Педиатрия“.

От доц. д-р Елисавета Милкова Стефанова, д.м., началник на клиника по ендокринология и генетични болести при Университетска СБАЛДБ, МУ–София

Значимост на темата: Темата на дисертационния труд “ПРОУЧВАНЕ НА СЕРУМНО НИВО НА 25-ОН-ВИТАМИН Д И ОТРАЖЕНИЕТО МУ ВЪРХУ КАЛЦИЕВО - ФОСФОРНАТА ОБМЯНА И КОСТНИЯ МЕТАБОЛИЗЪМ НА ДЕЦА С ИДИОПАТИЧЕН НЕФРОТИЧЕН СИНДРОМ“ е удачна, значима и иновативна. Много клинични проучвания са насочени към връзката между дефицита на Vit D и редица хронични заболявания. Недостигът на Vit D придобива все по-голямо здравно значение във всички възрасти, което го превръща в изключително актуален проблем. Хроничните бъбречни заболявания **са свързани** с повишен риск от развитие на дефицит на Vit D. Интересът в детска възраст доскоро беше насочен предимно към случаите на хронична бъбречна недостатъчност, където проблемът е по-добре проучен. Изследванията върху нивото на Vit D и неговите отклонения при деца с идиопатичен нефротичен синдром (ИНС) в световната литература не са достатъчни, а наличието на противоречиви резултати при тях дава основание за по - задълбочени проучвания в тази насока. **При българските деца на настоящия етап липсват данни за проведени подобни проучвания по този проблем.** Предотвратяването на Vit D дефицита при деца с ИНС и поддържането на оптимални нива в хода на лечението може да ограничи риска от възникване и развитие на нарушения в калциево - фосфорната обмяна и костния метаболизъм. Това прави настоящия труд изключително **актуален и с важно значение** за клиничната практика.

Структура: Дисертационния труд в рамките на 160 страници е правилно структуриран с удачни пропорции между обзор /42стр/ и останалите части /82 стр/- цел и задачи, материал и методи, резултати и собствени проучвания, обсъждане, изводи, приноси. Дисертационния труд е представен с 22 фигури, 21таблицы и 3 приложения. Книгописът /26стр/ съдържа 324 източника, от които 15 на кирилица. Добре оформен и правилно подреден.

Обзор: Написан е стегнато и компетентно. Разгледани са метаболизма и разнообразните ефекти на витамин Д, както и нефротичния синдром и видовете лечение. Специално е разгледан въпроса за витамин Д, костния метаболизъм и лечение

на ИНС с кортикостероиди. Обърнато е внимание и влиянието на ниските нива на вит.Д върху костния строеж и изоставането в растежа при деца с ИНС лекувани с кортикостероиди. Показана е необходимостта от проследяване нивата на витамин Д при тези пациенти и суплементацията с витамин Д препарати и калций.

Цел и задачи. Целта е ясно формулирана. Поставените задачи са конкретни и напълно съобразени с поставената цел.

Пациенти. Проучени са 122 деца, разпределени в 4 групи – една основна и три контролни групи, съобразно уточнените включващи и изключващи критерии.

Методи. Използван е широк набор от методи, включително за статистическа обработка, които са важна предпоставка за изпълнение на поставените задачи и постигане на поставената цел. Данните от проучването са обработени със софтуерни статистически пакети SPSS; STATGRAPHICS и EXCEL for Windows.

Резултати. Авторът детайлно представя резултатите от основната група и 3-те контролни групи. А именно разпределение по възраст, витамин Д статус, сравнителен анализ на всички групи. Анализира се нивото и на паратхормона и алкалната фосфагаза като критерии за нивото на витамин Д. Също така са обсъдени влиянието на пола, възрастта и сезонността за нивата на вит.Д при всички групи. Обсъдено е и нивата на витамин Д и рисковите фактори при деца с ИНС. Обсъдени са и нивата на вит.Д и протеинурията и гломерулната филтрация при децата от основната група. Подробно е обсъдено и влиянието на ниските нива на витамин Д върху растежа и костната възраст при деца с ИНС. Друг важен въпрос, който детайлно е засегнат е лечението с ГКТ и влиянието върху нивата на витамин Д, калциево-фосфорната обмяна и растежа. Дадени са и препоръки за суплементация с витамин Д и калций при деца с ИНС, които са с ГКТ.

Обсъждане. Обсъждането е направено системно и задълбочено, така че логично се правят изводите. При обсъждането се оформят и препоръки за пациентите с ИНС за поведение и внос на витамин Д и калций.

Изводи. Изведени са 9 извода като краен резултат от задълбочено и детайлно проучване на материала, лично обработен от дисертанта.

Приноси. Правилно и аргументирано представени. Уместно са диференцирани с научен и оригинален характер и приноси с приложен характер с възможност за клинично приложение в педиатрията.

Критични бележки. По същество нямам критични бележки. Може би е уместно да се оформят 3 отделни изводи от така оформения №9/1,2,3,/ - кратки и ясни.

Автореферат. Отговаря на изискванията на закона за развитие на академичните кадри.

В Заключение. Дисертационния труд на д-р Венеция Божанова е оригинален и за първи път в България се изследват и анализират калциево–фосфорната обмяна , нивото на витамин Д, растежа, минералната плътност при деца с ИНС под ГКТ. Извеждаат се и препоръки за терапевтично поведение при тези пациенти с цел подобряване на растежа и костната плътност, респективно подобряване качеството им на живот. Дисертацията има практическо приложение. Проучванията на дисертанта са добре представени в 3 публикации и 5 участия в конгреси в наши и чужди списания и конгреси. От дисертацията се излъчва задълбоченост, научен интерес и клинично мислене на добре оформен лекар-клиницист.

С представеното становище давам своята положителна оценка на дисертационния труд на д-р Венеция Цветкова Божанова за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

16.08.2016

Изготвил становището:

/доц. д-р Елисавета М. Стефанова /